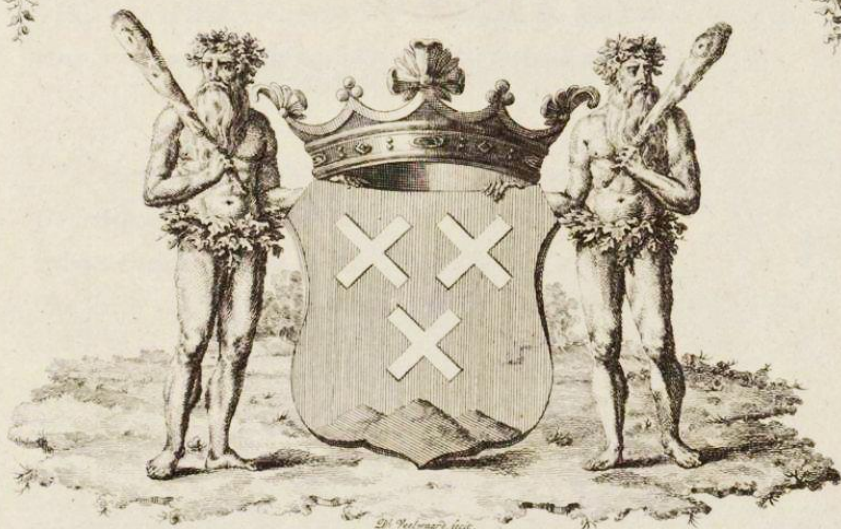

EERKRANS
VOOR
BERGEN OP DEN ZOOM,

DOOR
ADRIANA VAN OVERSTRATEN,
Lid van verscheidene
Genootschappen.

De Welmoet's fecit.
Te AMSTERDAM, bij
A.FOKKE, Sim. z. 1788.

Adriana van Overstraten, de Bergse gereformeerde dichteres uit de tijd van de Verlichting. was de dochter van een notaris. Op 47-jarige leeftijd trouwde zij met Sebastiaan Rauws en acht jaar na diens dood met Nicolaas van Cuijlenborch. Het gezin Van Overstraten woonde in de Fortuinstraat (destijds Lange Meestraat).

Omstreeks 1880 maakte Adriana kennis met de blinde dichteres Petronella Moens en die spoorde haar nieuwe, be- gaafde en ontwikkelde vriendin aan tot het schrijven van dichtwerken. Ze deden dat ook samen. Onder meer twee grote biografieën in versvorm over Esther en Ruth, twee bekende vrouwen uit de Bijbel.

Adriana schreef verder een toneelstuk en wijdde een groot epos van maar liefst vijf boeken aan Jacoba van Beieren. Daarmee wilde ze onder meer aantonen, dat de geschiedenis niet alleen door mannen wordt gemaakt.

Bron: Waterschans sept 2000, p 23

OPDRAGT

aan de
weledele, wel achtbaare Heeren,
mijn heeren

**Drossaart, Schoutheet,
Burgemeesters,
Schepenen en Raaden**

der stad
Bergen op den Zoom

Vergunt, ô Achtbre Burger Vadren!
Dat ik mijn Bergens glorie kroon
U aanbied'. Ziet mij bloozend nadren;
'k Zong op een ongedwongen toon:
Heur glorie kon mij lang bekoren,
'k Nam vaêk de dichtlier in de hand,
Doch voelde staêg mijn zanglust smoren;
Waar zwakke kunst de snaren spant,
Kan onze geest slegts staamlend zingen,
Dan, daar uw vriendschap voor my pleit,
Zal thans geen schroom mijn klanken dwingen;
Ik steun op uw toegevenheid.

'k Biede u den roem van 't grootsche Bergen,
Wiens naam de wentlende eeuwen tart;
Ja, 't bleev het woelend noodlot tergen;
Zijn heldenmoed ontgloeit mijn hart.
U, die het recht der stad beveiligt,
Den burger zagte blijdschap schenkt,
U wordt dit offer toe geheiligd,
Daar dankbre min mij vriendlijk wenkt.
Beschermd door wijze en juiste wetten,
Haalt hier mijn boezem vrije lucht;
Geen dwang kan gulle vreugd beletten,
Waar de onschuld nooit in kluisters zugt;
Neen, burgerliefde ontvonkt uw zielen,
Het heil der stad bestuurt uw daên;
Nooit moet hier 't recht voor hebzugt knielen;
Nooit ziet de deugd zich snood verraên;
Geen tweedragt doet mijn Bergen treuren;
De vreê omhelst de stille rust;
't Genoegen spreidt heur zagte geuren,
Daar welvaart gullen voorspoed kuscht.
'k Sleet hier, vol vreugd, mijn kindsche dagen,
Hier klonk het eerst myn kunstloos lied;
Kan u de taal van 't hart behagen?
Wraak dan deez' vrijen maatvang niet.

Dat u, o Achtbre Burger Heeren!
Een stroom van voorspoedsheil omring';
Dat Bergens glorie moog' vermeêren,
In spijt van 's waerelds wisseling!
Blijft voor mijn braave burgers waaken;
Hun voorspoed zij uw roem, uwe eer;
Ziet door hun trouw uw vreugd volmaaken,
Gods gunst daale op uw tenten nêer,
De naaneef zal uw lof verbreiden,
Terwijl uw deugd onsterflijk bloeit.

Schoon Nêerlands roem en vrijheid schreiden,
Daar twist heur' eendragtsband verschroeit;
En de omgelegen landen zugten,
Daar angst de noeste vlijt ontroert,
Doet niets hier onze welvaart vlugten,
Mijn stad wordt tot geen wraak vervoerd.

De blijde rust mag ons omringen;
Mijn Bergen wordt alom verbreid,
En blijft, door keur van zegeningen
En milden overvloed, geveid.
De burgerij heft, wel te vreden,
Gestaeg een' dankbren lofzang aan,

Daar 't krijgsvolk, trouw aan woord en eeden,
Het hart voor land en stad voelt slaan.

Mijn hart deelt in dit zagt genoeg,
Ik juiche en streele blij de lier,
Wijl dank'bre vreugd mijn hart doet zwoegen;
Verrukking geeft mijn toonen zwier.
Mijn Bergens welvaart blijft mij streelen,
'k Word door heur bloeiend heil bekoord;
Ik blijv in elks gelukstaat deelen;
En, zoo mijn heilwensch werd verhoord,
Dan zal geen wee mijn stad bestrijden,
Dan zal geen heerschzugt of geweld,
Heur glorie immermeer benijden,
Dan houdt haar nimmer angst beknelde.
Zij zal dan nimmermeer met rampen,
Door 't oorlogsmonster voort geteeld,
Met vaal gebrek, of golven, kampen,
Daar ze eindloos in Gods liefde deelt.

ADRIANA VAN OVERSTRATEN

Bergen op den Zoom

1787

Aan
mejufvrouw
ADRIANA VAN OVERSTRATEN,
by de uitgave van heuren
Eerkrans voor Bergen op den Zoom

Gij aarszelt, Adriane, om Bergen op den Zoom,
Uw sterke vaderstad, een' eerkrans op te zetten!
Hoe veel belooft die vrees! hoe wél staat u die schroom!
Maar, wat toch kan uw vuur en zanglust paalen zetten?

De kunsteeuw, zegt ge, is thans zo kiesch, zo wonder teer,
De smaak zo zeer verfynd, dat, zelfs in vrije toonen,
Geen wanklank wordt geduld. Men zal niet, als welëer,
Ter liefde van den zin een kleen gebrek verschoonen.

Houd moed, terwijl de kunst u met den lauwer vleit,
Zal ook heur invloed, u, voor struikelen behoeden,
En de oorzaak van uw' zang, de gulle dankbaarheid,
Zal, al bezweek uw kracht, al 't kunstgebrek vergoeden.

Want, schoon uw sterke vest, heur' heldenmoed ten loon,
De kroon des Marquizaats op 't edel schild mag draagen,
Gy schenkt, uit dankbaarheid haar deeze letterkroon,
En doet heel Nederland van Bergens lof gewaagen

A FOKKE, SIMONSZ.

BHIC: [Adriana van Overstraten](#) (1756 – 1828)

Huygens Instituut: [Adriana van Overstraten](#)

E E R K R A N S
V O O R
B E R G E N O P D E N Z O O M

Nog nimmer is uw lof, ô Bergen, opgezongen,
ô Trotsche voormuur van ons dierbaar vaderland!
Vaêk wierde, door gantsch Euroop, na uw bezit gedongen,
Vaêk zaagt ge u, door geweld en wreedheid, aangerand.
Ik zing uw glorie thans op ongedwonge toonen;
Mijn teder maatgevang verheft uw' grootschen naam!
Mijn band zal u, verheugd, met eeren loof bekroonen,
Schoon ge u, van ouds, reeds zaagt bekranssen door de faam.
Mijn Bergen, 'k zal vol moeds, uw' helden roem verhoogen.
'k Ben grootsch op u, voor u klopt dit gevoelig hart:
Het eerste traantje blonk hier schittrend in mijne oogen,
'k Heb 's levens wisling in uw vrije lucht getart;
Hier deedt mijn tedre nymph heur flauwe klankjes hooren,
Hier wierdt de wartoon van mijn liertje gul verschoond,
Hier kon mijn staamlend lied het vriendenhart bekoren,
Hier wierdt mijn zwakke kunst met liefde en vreugd gekroond.
Hoe veilig konde ik mij in uwen schoot vertrouwen,
Welaan, mijn dankbaarheid zult ge in deeze eeren kroon,
Die ik om uwe kruin blijmoedig vlegte, aanschouwen;
Zij spreidt, met zagten glans, mijn zugt voor u ten toon.

Ô Stad, Europa heeft zo vaêk uw trouw bewonderd,
Voor uwe sterkte beeft de trotsche dwinglandij,
Vergeefs heeft ooit geweld op uwe vest gedonderd;
Gij boogt nooit voor verraad, gij doemdet slavernij!
Ja, als een Rijksvorstin zie ik mijn Bergen praalen,
Langs Brabands vrugtbren zoom lacht haar de welvaart aan;
Het blij genoegen speelt in vrijheids zonnenstralen;
Hier streelt de rust het hart, door angst noch zorg belaên;
Vergeefs moet wangunst, hier, op milde voorspoed staaren,
Vergeefs grimt haat, met nijd, op 't heil van deeze stad.
Welaan, 'k zong uw geboorte, op hoog gestemde snaaren,
Eer kunst en vlijt u nog bemuurd, beveiligd hadt:
Toen visscherij u aan den boord der Schelde kweekte,
Toen gij de schuilplaats wierdt, voor 't woeste noorder volk;
Toen Batoos moedig kroost om Bodans bijstand smeekte,
Toen noorsche moordzugt steeg uit 's afgronds zwavel kolk:
Ja, toen zaagt ge uwen grond bewoonen door barbaaren,
Daar uw eenvoudig oord aan hun verberging schonk;
Terwijl, tot veiligheid, bij 't groeien der gevaaren,
Aan d'oever van de Schelde eerlang een vesting blonk.

De visschers stulpen die de Nooren veilig borgen,
Nu door een burgt beschermd voor aanval en geweld,
Ontvloden hier 't gevaar, en wisten van geen zorgen;
Der Nooren bergplaats wierde alom met roem gemeld.

Zo schitterde reeds vroeg de naam van 't moedig Bergen,
Door 't oogverbijstrend zwart der oorlogs wolk bestreên,
De volkren, staêg gewoon elkaêr ten strijd te vergen,
Verbanden, woest van aart, vroeg 's lands bevalligheên;
Uw naam, mijn trouwe stad! wordt door de wisselingen,
Van tijd en noodlot, soms mijn staarend oog ontvoerd;
Maar 'k zie dien telkens weêr door donkre neevlen dringen:
Vaêk wordt dit kloppend hart door uwen ramp ontroerd.
Uw heilzon daagde, ondanks het al te hevig woeden,
Des feilen krijggorcaans; nu scheen der Franken magt
U voor de Austrasiërs en Thuringers te hoeden,
Dan weder, zaagt gij u in 's leenheers dwang gebragt;
Zo deed Theodorik u voor zijn sceppter buigen,
Toen hem het deel des rijks, met u, in handen viel.
De ontroerde heerschappij kon staêg uw grootheid tuigen;
Ja, voor de dwinglandij dier tijden, beeft de ziel!
Men zag de heerschzugt vaêk in 't bloed der vorsten baaden,
Mijn Bergen wierd, in 't eind, van 't Frankisch rijk gescheurd,
Toen jonge Dagobert, Pepijns doorlugte daden
Beloonde en Brabands naam uit stof wierd opgebeurd.
Mijn Bergen mogt Pepijn toen als heur Hertog hulden,
Heur welvaart bloeide nu, bevrijd van wreedten dwang;
De Christen Godsdienst, die geen woest geweld kon dulden,
Deed zagtheid huwen aan 't weldenkend staatsbelang;
Godvrugte Begga, de eer der vorstelijke maagden,

Pepijns doorlugte telg vereeuwigde heur' naam,
Door eerbare kuisheid; ja, sints de eerste glanssen daagden
Van 't heillicht, wierdt heur lof verbreid door Romens faam,
Nog leeft ze onsterffelijk in de orde der Beggijnen:
Heur zuster Geertrui, die men, naa heurs vaders dood;
Als Brabands Hertogin zo roemrijk zag verschijnen,
Heeft Bergens glorie door heur zagt gebied vergroot;
Zij deed den godsdienst hier een grootschen tempel stigten,
Dat gottische gebouw, te jammerlijk vernield,
Deed de eer der zwakke kunst dier donkere eeuwen lichten,
Daar godienst ijver selv de kunstnaars hadt bezielde;
Zij deedt de zoete bron, die door de zilvren baaren
Der zoute Schelde wordt op 't wellend zand gekuscht,
Zich blij verheffen; ja, schoon ze in den bloei der jaaren
Bezweek, nog blijft heur naam mijn Bergens vreugd en lust.
Nog houdt de keus des raads heur stervdag in gedagten,
Nivelle, gij bewaart heur vorstelrijk gebeent!
De kerk van Rome bleev haar vlekloos heilig achten,
Honorius heeft haar, dien roem, deeze eer, verleend.

Gestadig moest mijn stad met druk, met onheil, kampen,
Heur sterkte wierde gevest door vorst Pepijns geslacht,
Doch zij bezweek in 't eind voor woedende oorlogsrampen,
Toen haar de ondankbaarheid der Nooren onderbragt;
Hun wreedheid deedt de stad door 't gloeiend vuur verteeren,

Terwijl heur burgt, onlangs gestigt, verzonk in puin,
De vlam deedt dit gevaarte in smeulende asch verkeeren,
Nauw zag men 't blauw verschiet van Bergens steven kruin;
Gelijk het vuur het goud mee nieuwen glans doet pronken,
Zo rees ook nu mijn stad veel schooner uit heure asch,
Zij heeft den vrijen Fries een gul verblijf geschonken,
Toen Frieslands heldenmoed der Franken teugel was.
Mijn Bergens glorie bleev door wentlende eeuwen praalen,
Schoon dat zij, dag op dag, geschokt wierd en gekneld
Tot ze eindlijk, door de zorg van trouwen Wezemaalen,
Door muur en gragten, wierdt beschermd voor woest geweld;
Slegts kort mogt zich mijn vest op dit geslacht beroemen;
Zij zag zich door den nood aan Brabands vorst verpand,
Doch Henrik mogt, in 't eind, zich weêr heur' schutsheer noemen
Maar zag eerlang de stad ten grond toe afgebrand.
De vlam vloog, woedend, door de hooge tempel daken;
Daar de arme burgerij in gloed en rook versmoort:
Die hoogste nood deedt elk de bangste zugten slaken!
Wijl 't omgelegen land den doodschen treurkreet. Hoort
Mijn Bergen, ach! nu scheen uw bloei uw roem verloren,
Uw vrijheidsbrieven, al uw pergamentenblaên,
't Geschiedboek dat alom uw' ouden naam deedt glooren,
Was, met stads raadhuis, nu, in zwarten damp, vergaan.
Twee huizen zag men slegts het woên der vlammen tarten,
De Draak en Olijphant weêrftonden deezen gloed;

ô Akelige stond, uw wee doorwondt de harten!
De zon van Bergen taande in 't rookend menschenbloed;
Dan, niets kon Bergens naam en eer in 't puin verbergen,
'k Zie haar welhaast op nieuw, met pracht, te voorschyn treën,
Nooit kon haar, ongestraft, het trotsche Braband tergen,
Antwerpen zag zich vaêk door Bergens moed bestreën,
Geen harnas, geen helmet, deedt ooit mijn volk verbleeken,
Een eerloos leven was te laag voor hunnen geest,
Nooit is het heilig recht voor 't onrecht hier bezweeken,
Hoe bleev een Bergenaar geacht, bemind, gevreest!
Een ieder is een held als hij ten krijg moet stappen,
En de overwinning blijft de grootste zegekroon;
Dan, blonde welvaart klom, langs voorspoeds glorietrappen,
Weêr aan de hand van vrede op vrijheids fieren troon;
En strooide bloozend loov in groene wandelpaden,
Waarvan de zivren dauw was lagchend weg gekuscht,
't Genoegen dartelde in de zagte olijven bladen;
Geen gulle blijdschap wierdt door bange vrees ontrust;

Nu deedt de koopvaardij mijn Bergen vrolijk bloeien,
Brittanje zonde heur waar, om winst, naar deeze stad,
Het heuvlig Duitschland, dat zyn welvaart hier zag groeien,
Won, met den Italiaan, een' onbeperkten schat.
Geen kiel doorworstelde ooit de zilvren pekelen baaren,
Of kwam met koopmanschap, tot zinkens toe, bevragt,

Men zag hen juichende uit en in mijn haven vaaren,
Al wat Euroop bezat wierdt hier ter koop gebragt.
Zo steeg mijn grijze vest in aanzien en verwachting,
Zij huldigde Heer Jan tot heur' beschermer in:
Die vorst won in geluk als Bergens naam in achting,
Bij 't onverwelkte schoon van zijne bedvriendin.
Laat vrij oud Frygië op Spartaansche schoonheid boogen,
Mijn stad roemt op Margreet, de glorie van heur' tijd,
't Juweel van heur geslacht; heur beeld wierde aan onze oogen
Ontrukt door 't Fransch geweld, de trouwste zorg ten spijt.
Heer Jan, om 't kundig brein door ieder aangebeden,
Was, met Bourgonjes Vorst, toen hij ter kruisvaart toog,
Der Christnen vreugd, de schrik der Sarafeense steden,
Zo dat zijn dood mijn vest tot bittren rouw bewoog:
Zijn naam bleev leeven in gewijde kloostermuuren,
Zijn talrijk naakroost was Europa door verspreid,
Zijn pragtig grafgewelv kon de eeuwen zelv verduuren,
Al 't land deelde in dien rouw met grootsche plegtigheid,
Zijn glorie schitterde in een aantal wapenschilden,
Door 't zwarte rouwfloers; ja, voor 't staatig rouwgewaad,
Waar in 's volks liefde en trouw een rijken schat verspilden,
Was stof te weinig in heel 't kooprijk Marquisaat.
Tuig nog, ô dierbre stad! de traanen die men plengde,
Toen men uw' braven vorst, uw dooden held, u zond.
Tuig Romen! hoe ge om hem, met ons, uw traanen mengde,

Hoe Glimes vroegen dood uw hart meê heeft gewond |
Tuig, o Jerusalem! meê van zijn heldendaaden;
Tuig, dal van Jozaphat! zijn godvrugt, liefde en deugd;
Tuig, dierbaar Bergen! uit uw pergamenten bladen,
Wat rechten hij u schonk; nog blijft zijn naam uw vreugd!
Hoe zag Heer Walheim hier, een van 's helds dappre zoonen,
Wien 't land- en stadsbestuur van Bergen was vertrouwd,
Zijn dienst, heel Neêrland door, met eedle vrijheid loonen,
Van 't recht der tollén, dat myn stad thans nog behoudt;
Ja, 't voorrecht, dierbre vest! van vrye koopmanschappen,
Van 't dubbeld marktfeest, wierdt gulhartig u verleend.
Toen keizer Karel mogt ten grootschen rijkstroon stappen,
Toen zaagt gij heil en vreugd met voorspoed nauw vereend.
Dan, ach mijn stad! gij moest in 't ijslijk noodlot deelen
Van 't schoone Roemerswaal, dat in d'ontembren vloed,
Toen gij u door geluk en zagte vreugd zaagt streelen,
Het treurig offer wierdt der wreedste tegenspoed.

Dat oude Roemerswaal, de roem der fiere Zeeuwen,
Dat, als een koopvorstin, zijn kruin verhief om hoog:
Nog slaat de koopvaardij, naa zo veel rollende eeuwen,
Op heur verdronken stad een moedloos kwijnend oog.
Een deel wierde door dien ramp van Bergens vest gereeten,
Dat woedend element, grootsch op zijn zegepraal,
Scheen tevens, met de Schelde, op Bergens heil gebeeten,

Brak, schuimend, dijk en dam en forsich gehijden paal;
Vlijt boodt de hand aan kunst door ijverzugt gedreven,
Mijn stad wierde, welk een vreugd! gered uit deezen nood,
't Was of heur glorie, zelfs door wanspoed, moest herleeven,
Zij overwon heur leed, reeds worstlend met den dood;
De blijde voorspoed deedt heur 't hoofd weêr opwaarts beuren,
Hoe zag men Heer Anthoon door vriendschaps hand beloond!
Daar hij, wiens oudermin om Gimes dood moest treuren,
Als Heer van Walheim en als Markgraav wierdt gekroond.
Nog blijft mijn fiere stad, mijn Bergen, op hem boogen,
Ze ontrolt heure oudheid niet of vindt zijn' lof gemeld,
Het vrije Genua moge Bergens roem verhogen,
En vlechte een' eerkrans om de kruin van mijnen held.
Hoe moest de pracht een blijk van Bergens rijkdom geeven,
Toen, naa zijn dood, Heer Jan, zijn zoon, wierdt ingewijd!
Die, als 's Lands afgezant aan Spanjes hof moest sneeven,
Eer hij zijn Bergen van het dwangjuk zag bevrijd.
Mijn stad moest hoopeloos heurs Graven dood beweenen,
En ging nu droef gebukt in Spanjes ijzren boei,
Zij zag heur eendragtsheil door huichlaarij verdweenen,
Nu knakte twist en haat ook welvaarts frisschen bloei,
Brittanje zat verbleekt toen zij zijn' dood moest hooren,
Vorstin Marja heeft mijn jongen Graav beweend,
Hij vlocht heur huwlijkskroon en deedt die luistrijk glooren,
Hem wierde bij Sint Quintin eene eeuwige eer verleend;

Lannoij zijn echtvrindin bleev moedloos hem betreuren,
Zij zag heur' rijkdom, die al d'aardschen rijkdom tart,
Door Spanjes dwinglandij, onwettig, vrij verbeuren,
Lannoij bezweek, in 't eind, door overmaat van smart;
De jonge Margareet uit Glimes stam geboren,
Mijn Bergen! droogde toen uw bange traanen af,
Zij deedt, als Erfgravin, uw ouden luister glooren,
Daar zij heur hand en hart aan Jan van Uithem gav,
Wat zag men, in uw vreugd, een zwarte rouwwolek zweeven,
Wanneer de doodsmaar dier gelieven wierdt gehoord!
Toen Alva 's trotschheid u den laatsten slag wou geeven,
't Verraad zag met vermaak de bloedvaan voor uw poort.
Geweld, door list geteeld, deedt brave burgers zugten,
Elk zondt zijn' jammerkreet om bijstand naar omhoog,
Toen gij de vrije Zeeuw voor Mondragon zaagt vlugten,
Die brave, dien uw lot tot in de ziel bewoog;

Uw vrijheid storte nu heur stille jammerklagten;
Ja, uit uw haven zeilde een Spaansche legervloot,
Tot hulp des dwinglands; dan, gij zaagt uw leed verzagten,
De fiere Zeeuw verwon in 't knellendst van den nood.
Mijn Bergen mogt, in 't eind, ook vrijen adem haalen,
Toen Champigni haar rukte uit Spanjes dwinglandij;
Zij zag Oranje, sinds als heur beschermheer praalen,
Door Neêrland mild beloond met Bergens heerschappij;

Zij heeft, als vrijheidsvriend, hem moedig trouw gezworen,
Sints bleev mijn vesting vrij voor heerschzucht en geweld;
Prins Willem deed heur' roem met nieuwen luister glooren,
Zij zag heur trouw beloond en dwangzucht perk gesteld.
Nog roemt zij op 't bezit der rijke visscherijen,
Schoon dat de vale nijd op heur' gelukstaat woedt;
De Schelde schildert nog, bij 't kentren der getijen,
Held Willems naam, de vreugd van Bergens overvloed.
Vergeefs zocht Parma's list uw' vrijheidsroem te krenken,
Vergeefs hadt Spinola zig met uw vest geveid,
Mijn trouwe stad ziet nauw de veege vrijheid wenken,
Of moed ontvlamt het hart der edle dapperheid:
Het water zelv schonk hulp In deeze uw bangste nooden,
En heeft het krijgsgeweld in 't schuimend nat versmoord,
Daar tedre vrouwen zelfs in d' angst heur' bijstand booden;
Ras wierdt het blij geschal uit heuren mond gehoord.
De Spaansche trotschheid vloodt, voor helden en heldinnen,
Het staamlend kindje juichte aan moeders fiere horst;
Ja, de echtvriend voelde op nieuw de kracht van 't heilig minnen,
Zijn gae vloog in zijn' arm met Spanjaards bloed bemorst.
Mijn Bergen zag zijn' roem aan de eeuwen toegeheilgd,
Toen zalige eendragt in het zigtend Nederland,
Vol vreugd wierdt ingehaald en voor geweld beveiligd,
Bodt ook mijn Bergen haar voor altoos hart en hand;
Ja, de oude Bisschopsstad, waar de Unie wierdt geboren,

De schrik der dwinglandij de steun van 't vrij gewest,
Die grijze stad zag ook mijn Bergens eernaam glooren:
Zij stemde ook in 's lands raad, op burgertrouw gevest.
Mijn stad! gij waart de roem, de hoop van Neêrlands vrijheid,
Daar gij die fiere maagd, vol moeds, bescherming boodt,
Uw trouw, uw sterkte schonk haar vaêk de zagstste blijheid,
Door u zag 't vaderland zijn' heldenmoed vergroot.
Schoon Parma's listen staêg mijn trouwe stad belaagden,
Zijn magt en trotschheid tot in uwe vesting drong,
Geen nood! daar zelfs de moed van Bergens tedre maagden,
En huppelende jeugd de vrijheids beulen dwong.
De heldenijver kon elks kloppend hart doen gloeien,
Geen lafaart was bekend, de moed ontvonkte uit pligt;
Vergeefs zocht Albert hen in 't Spaansch geweld te boeien,
Neen, vrijheid hadt heur' troon voor eeuwig hier gesticht:
Nauw deede de dolle krijg zijn' doffen moordkreet hooren,
Of 't vreedzaamst huisgezin was tot den strijd gereed,
En hadt voor 't visschers mutsje een ijzren helm gekooren,
De geestlijkheid heeft ook het helden ampt bekleed;
Men zag geleerden Baars de piek en sabel zwieren,
Hij wist hoe godsdienst zich aan vrijheidsliefde huuwt,
Zagtaarte Christenheid haat dwinglands krijgsbanieren;
Zo heeft mijn Bergens deugd voor wreeden dwang gegruuwd.
De trotsche Spinola, beroemd in 's lands historie
Door hebzugt, hadt zich reeds met Bergens val geveid,

Hij nadert, maar verliest, tot Neêrlands eeuwge glorie,
Mijn Bergen zegenpraalt door moed en krijgsbeleid;
Het dondrend oorlogstuig deedt wel mijn vesting beeven,
Maar niets ontroert de ziel van een' regtschapen held:
Men zag den bleeken dood door 't Spaansche leger zweeven;
Door elken kogel wierde een vijand neergeveld.
Geen Spaansche zegevaan moge op mijn vesting pronken;
De dappre Maurits vloog tot hulp der trouwe stad,
Dit deedt den moed in 't hart der heldenschaar ontvonken,
Daar 's vijands heir de vlugt alree besloten hadt;
Voor d' aanvang van den strijd zwoer elk met heilige eeden,
Onwrikbaar pal te staan, al goldt het ook de kruin,
Ja, eêr een Spanjaard als verwinnaar in zou treden,
Verginge eerst deeze vest, door vuur, tot stuivend puin.
De bloem des legers was voor Bergens muur gevallen,
Men deinst al vloekend af, met schande en bloed bemorst,
En de overwinning groet, op Bergens blijde wallen,
Daar 't dankbaar Neêrland juicht, Oranges dappren vorst.
Als overwinnaar zag de held zich hier bekroonen,
Nu hief het vaderland een gullen danktoon aan,
Elk kwam, met blij gejuich, mijn stad zijn agting toonen,
De vrijheid zelve prees heur edle heldendaên;
Mijn stad deedt heur' triumph door heel Europa schittren,
De hand der nijvre kunst wrogt dien in duursaam goud,
Dit bleev het moordziek hart van Spinola verbittren,

Die op de zegepraal door trotschheid hadt gebouwd:
Ja, Hollands vrije maagd was grootsch op die lauwriren,
Ach! hadt mijn Bergen nooit voor list of magt gebukt:
Vorst Lodewijk; wiens daên het Fransch geschiedboek sieren,
Waer nimmer voor die vest, op hoop van winst, gerukt;
Maar, dierbre stad! verraad moest al uwe eer bewolken:
Ja, uw vemedering bleev voor deeze eeuw bewaard,
De tweedragt, opgevoed in 's afgronds diepste kolken,
Gehuuwt aan heerschzugt, heeft uw' wreedsten ramp gebaard.
Mijn stad, die nooit voor 't woên eens dwinglands hadt gebogen,
Was door Europa om heur sterkte en moed beroemd;
Koehooren 's groot vernuft straalt nog in kundige oogen,
Hier hadt zijn vestingbouw de slavernij gedoemd:
Die held, aan 't waar belang van Nederland geheiligd,
Bewonderd waar de kunst ooit sterkten heeft gebouwd,
Die glorie der genie hadt u voor magt beveiligd,
Daar ge in uw werken nog zijn naam onsterflijk houdt.
Zijn ziel vermaakte zich in 't heldenkweekend Bergen.
Hier wierdt de vader van 's lands glorie opgevoed,
De Ruiters vroegste jeugd mogt Vlissings bijstand vergen,
Zijn vader wierde geteeld uit Bergens heldenstoet.
Laat moedige Amstel, vrij, op Hooft en Vondel boogen,
Hier boode Historiekunde aan Boxhorn heure hand,
En uw Latonius muntte uit in dichtvermogen,
Zo wierde mijn Bergen 't school voor 't oefenend verstand,

Zo deedt geleerdheid de eer der oude vesting bloeien,
Mijn kunne vlocht al meede een bloemtje in Bergens kroon,
Daar de edle Batenburg 't kunstminnend hart kon boeien,
Hoe zagt, hoe, vloeiend, klinkt heur ongedwongen toon!
Geleerde Pontiaan van Hattem mogt hier leeven,
Mijn Bergen was de weg van menig letter held,
Hier wierdt welsprekendheid ten eere stoel verheven,
De rederijkkunst hadt hier domheid perk gesteld;
Ja, rederijkkunst deedt stads wapen schittrend pronken;
In Leidens tweede Atheen heeft kunst den prijs behaald,
Daar wierdt een eerlouwrier aan Bergens kroon geschonken,
Daar wierdt met gouden verw de lof der stad gemaald.
Laat vrij oud Genua op heur' Columbus roemen,
Die zeeheld, nooit beloond voor kundigheid en deugd,
Mijn Bergen mag heur' zoon den nijvren Spilberg noemen,
Hij vloog de Poolen om in zeevaarts vroege jeugd;
Zag Voorburg aan heur' trans de grootste zon verrijzen,
Dat licht der heerkunst dat in Leiden is gedaald,
't Mag meede op eenen Arts als op Boerhaave wijzen,
Hier heeft geleerde Turcq een eeuwge eer behaald:
Hij kon alleen de wond van eersten Willem heelen,
Hij heeft het wis gevaar diens wreeden schoots gestuit,
Heel Neêrland zong zijn' lof uit blijde en dankbre keelen,
Hij tartte zelfs den dood door zijne heerkunst uit;

Mijn Bergens glorie bleev door rampspoeds wolken glooren,
Schoon dat dit Marquizaat geschokt wierdt en gescheurd,
Dan deedt de vale twist heur bangen noodkreet hooren,
Dan heeft zij 's vorsten dood, dan heur vorstin, betreurd.
Hoe schuift in 't eind de vreugd de zwarte nachtgordijnen,
Nu zij hier Frans Egon als Vorst en Heer begroet,
Hij deedt bij Rammelies zijn glorie schittrend schijnen,
De slag bij Malplaket tuigt van zijn' heldenmoed.
Ach! moest uw hart, La Tour! te Douaij, 't laatste tikken,
Eer gij uwe eenge telg den vorst van Sultzbach boodt!
Eer moeders hand de kroon moge om heur lokken schikken,
Bejammerde elk op 't zeerst mijns helden vroegen dood;
Hoe scheen mijn grijze stad in roem en eer te stijgen!
Tot zij door 't Fransch geweld bloeddorstig aangerand,
Door vuur en staal vernield, ten droeven val moest nijgen,
Op deez gedagten zugt het kwijnend vaderland.
Tuig braave burgerij, gij moest heur' ramp aanschouwen!
Tuig van heur dapperheid en onverwinbren moed!
Gij zaagt hier Krijgstropheen door 's vijands hoogmoed bouwen,
Gemetzeld in 't ciment van Neêrlands heldenbloed;
De twist knaagde aan de rust van fiere vorstendommen:
Toen Karel, door den dood, de Keizerlijke kroon
Ontruikt wierde, zag zijn telg, ten zetel opgeklommen,
Castielje en Brandenburg haar dringen van den troon;
Doch wijl heur erfrecht was gestaafd door mogenheden,

Die, vrij van zelfbelang, nu toonden dat hun magt
Het onrecht wederstondt, daar ze, aan verbond en eeden
Getrouw, niet leeden dat het erfrecht wierde verkragt;
Het Fransche rijk verknogt aan 't staatsbelang van Spanje,
Zag Neêrlands ijver met wraakzugtige oogen aan.
Daar Albion, gehegt aan 't heillot van Oranje,
Vol vreugd de krijgstrom hoorde in vrijheids beemden slaan.
Mijn zangnymph, niet verlicht in staatsgeheimenissen,
Slaat slegts 't bewondrend oog op 's lands historieblad;
't Weldenkend hart moog vrij de juiste drijfveer gissen,
Ik zing het noodlot slegts van mijn geboorte stad;
Ja, dierbre stad, uw ramp doet mij soms zugten slaaken!
Een onverwinbre vest wierdt gij alom genoemd,
De blijde zomer mogt in vollen luister blaaken,
Zij strooide lagchend groen, doormengd met zagt gebloemt,
De beemden galmden door de vriendelijke zangen
Van 't schuldloos pluimgediert, toen de ijslijke oorlogskreet,
't Gejuig der veldvreugd op 't rampzaligst kwam vervangen,
Daar heil en welvaart vloodt voor angst en knellend leed.
Staats Vlaandren boog reeds voor de Fransche legervaanen,
Nu wende zich 't geweld naar Zeelands vrugtbren grond,
Bij Lafeld moest de zon der overwinning taanen,
't Was Bergen dat alleen die woede en magt wêerstond.
De fiere Lowenthal, gevolgd door dappre schaaren,
Plant Frankrijks krijgsbanier voor deeze sterke muur,

De zugt na rijken buit ontzag thans geen gevaaren,
Maar zweeft de vesting rond: nu sidderde natuur!
De steedling ziet vol moeds van hooge torentrossen,
Den vijand nadren, niets ontzet het heldenhart;
De stoute krijgsman lacht in wel versterkte schanssen,
Daar hij den aanval des geweldnaars moedig tart.
Men valt gedurig uit en doet den vijand vlugten,
Dit wekt in 't leger vrees, maar bij mijn helden moed;
Toch houdt de vijand aan en doet mijn Bergen zugten:
Het luchtruim wordt vervuld met vonken, vuur en gloed.
De vlam schijnt heel de stad in 't woeden om te keeren.
De trotsche toren stort al krakend naar beneên,
Men ziet de grootsche kerk tot gloeiend puin verteeren,
Nu zweeft de bleeke schrik door wijk en straaften heen:
Dan, Bergens heldenmoed schijnt, met de vlam, 't ontgloeien,
Men haat een' vijand die zelfs 't recht des oorlogs schendt,
Elk kiest nu, groot van ziel, den dood voor Frankrijks boeien,
Daar men op 't heir een drom van gloênde kogels zendt.
Soms kwam blijde hoop mijn veege stad verkwikken,
Zij strijdt voorzien, beschermd door eenen heldenstoet,
't Gulhartig Holland boodt in de uiterste oogenblikken,
Haar, uit zijn voorraadschuur, den rijksten overloed:
Den vijand scheen de hoop op deeze vest 't ontzinken,
De schrandre Lowenthal hadt d' aftogt reeds beraamd,
Hij zag geen flauwen straal van overwinning blinken,

Zijn wreede legermagt stondt voor de muur beschaamd,
Op nieuw kwam hem een bende, op 't onverwagtst versterken,
De steedling steunt nogthans op de onverwinbre vest;
Intusschen kan men 't woên des krijgsvuurs niet beperken,
Zijn rooden wederschijn bemaalt heel 't luchtgewest,
De nagt wordt licht door 't vuur dat moordzugts hand doet
blaaken,

Gints stort een woeste drom van Franschen stervend neer;
De burger hoort terwijl zijn woning brandend kraaken,
Hier valt een held, zijn hand besterft om 't fors geweer.
De dood waart overal, veroorzaakt kille schrikken,
En 't naar gekerm verdooft het dondren van 't kanon:
Elk stervend burger wenscht dat, vóór zijn jongste snikken,
Mijn vesting nog 't geweld der trotschheid overwon';
Maar 'k hoor ook bij het lijk de schreiende Ega zugten,
Daar 't kroost het gudsend bloed met zagte handjes stelt:
'k Zie gints een moeder met heur tedre zuigling vlugten,
Heur huis stort brandend neer, daar angst noch kermen helpt,
De trouwe vader, die zijn zielsvrindin zag sneeven,
Bergt nog in woede en ramp zijn eenig huwlijkspand,
Waarin hij, tot zijn' troost, zijne Ega ziet herleeven,
En leidt het staamlend kind al vleiende aan de hand;
Maar ach! een kogel komt naar zijnen boezem snellen,
Hij valt, en knelt zijn kind al stervend aan zijn borst,
ô Bloeddorst, die zo wreed de lenteroos kunt vellen,

En de achtbre grijsheid selv met schuldloos bloed bemorst!
De blijde bruid, die kortst heur huwlijkskroon zag vlegten,
Ziet, op het onverwagtst, heur heil, heur vreugd gestoord,
Nooit, roept ze, zal dit oog zijn' lijkcijspres zien hegten,
Waar is het monster dat mijn' zielsvriend heeft vermoord?
Zij valt op Goedhart 's borst en hoort hem stervend hikken,
Daar nog zijn blauwe hand haar op het minzaamst vleit,
Zij kuscht zijn adem weg, en, met zijn jongste snikken,
Bezwijkt ze en slaapt met hem den slaap der eeuwigheid!
Een waglend grijzaart, ach! wordt gints vertrappt, vertreden!
Hij roept, daar reeds het bloed zijn zilvren kruin bedauwt,
ô God, redt nog mijn stad! behoudt mijn stad van vrede,
Die stad, die door het loof der zege bleev beschâuwd;
Zo hoorde men gestaeg den bangsten boezem zugten,
Het aardrijk galmde niet dan jamrend wee! en ach!
Maar soms deedt hoop de vrees, en moed, den zielsangst vlugten,
Dan zag men droefheidstraan, dan blijdschaps blijden lach.
't Gefolterd Bergen bleev zijn lot getroost verduuren,
De Godsdienst slaakte op 't zeerst heur vuurge smeekgebêen,
Heur tempel lag vernield; maar binnen Bergens muuren,
Trotseert zij door 't gebed de wreedste tegenheên.
De krijgsman leefde met den burger als zijn' broeder,
Elk deelde in 's naasten lot; men streedt voor vrijheid, goed
En leven; Echter, laas! dit zaagt ge ô Albehoeder!
Bezweek mijn dierbre stad, hoe vol van trouw en moed:

Des vijands overmagt deedt onze vesting bukken,
Die maagdelijke vest, nooit strafloos aangerand,
Moest nu heur' glorie krans, ô God! zich zien ontrukken,
Niets wisch die schandvlek van 't misleide Nederland!
Die akelige dag, toen Bergen neêr moest knielen,
Werd nimmer, dan met schrik, door vrijheid nog herdagt;
Mijn Bergen, overheerd, zag trouwe helden zielen,
Op 't puin van heure vest geboeid in 's vijands magt.
De naderende herfst deedt reeds den zomer kwynen,
Toen 't aklig noodlot van mijn Bergen was bepaald,
De blonde daagraad schoov de bruine nagtgordijnen
Nauw weg, straks zag natuur mijn Bergens roem gedaald!
Een woedende aanval doet de buiten posten beeven,
Maar stont op mijn en gragt trotseere men nog 't geweld,
Doch vrugtloos! helsche list, door eigenbaat gedreven,
Geleidt den vijand en ontroert den fiersten held!
De trouwe stad, verschrikt, ziet schans bij schans verwinnen,
De lucht weergalmt rondom door 't aklig moordgeschreeuw,
Help God! daar rukt een drom van Fransche helden binnen,
De naare wanhoop vormt elk stedling toe een leeuw;
Maar wat baat hier de moed! wat baaten vestingwerken!
De vijand hadt den weg tot in de wal ontdekt,
De zugt na zegepraal kan de oorlogs drift versterken,
Daar de ingedronge hoop straks door de straaten trekt.
Ons krijgsvolk kan het woên des vijands niet bedwingen,

Het deinst al strijdend; maar de moed bezweek niet, neen.
Nu stroomt het heldenbloed bij 't bliksemen der klingen,
Daar fiere rossen op de ontzielde lijken trêen.
Men plant de zegevaan op Bergens trouwe wallen,
Nog zwigt ze voor de magt des wreeden dwinglands niet,
Verschrikkelijk tooneel! 'k zie 't al tot puin vervallen,
Daar 't bloed met stroomen door verwoeste straaften vliet!
Een berg van dooden doet de bange vlugtelingen
Steeds struiklen, bij 't gevoel van de allerwreedste smart,
Nog hoor ik 't naar gegil door lucht en wolken dringen,
Dit ijslijk moordtafreel treft zelfs het hardste hart,
En, wijl de heldenschaar, schoon strijdend toch moest wijken,
Bleev Bergen nu ten prooi van woedende overmagt.
ô Stad! ik voel mijn ziel om uwen ramp bezwijken,
Hoe trof uw noodlot, zelfs mijn maagschap, mijn geslacht!
De wreede moordzugt nu van 't bloed der helden dronken,
Deedt, moedwil, woesten wraak en roof ten voorschijn trêen,
Mijn dierbre stad, hoe diep was uw geluk gezonken,
Wat hebt ge al bangen angst en laage smaad gelêen!
De woedende soldaat vliegt in de burgerwooning,
Vernielt het huisraad, drijgt het al met brand en moord,
De ontmenschtheid stijgt ten top, geen zuigling krijgt verschoning,
Hoe dat een moeder smeekte, een vrouw blijft onverhoord:
Men durft aan de armoê, zelfs het schaamle kleed ontrukken,
Nog is de hebzugt der ontzinden niet voldaan!

De kerk, die voor 't geweld der woeste vlam moest bukken,
Moet nog het voorwerp zijn van gouddorsts giergen waan;
Men opent met gejuich de sombre gravgewelven,
En marmren tombes aan d' onsterfelijkheid gewijd,
Men durft in 't vreedzaam stof des doods na schatten delven,
En woedt, en vloekt, en schimpt, dit plegtig oord ten spijt.
Zo moest mijn trouwe stad in nietig puin verkeeren,
Heel Neerland heeft mijn vest, Europas roem, beweend;
Zo kon het oorlogsvuur het bloeiendst heil verkeeren,
Daar wraak het menschlijk hart, schoon anders zagt, versteent.

Hoe beefde 't vaderland toen Bergens vest moest buigen!
Bedrukte vrijheid storte een bangen traanenvloed,
Nog bleev Bataafsche moed van de oude glorie tuigen,
En Vrankryks zegepraal boogt slegts op puin en bloed;
Zyn krijgsmagt zag zich nu in deeze vest gesloten,
Welhaast vloog 't vaal gebrek onze arme muuren in:
De Schelde wierdt bewaakt door Hollands oorlogsvloten,
Van ouds verknogt aan 't land en fiere vrijheidsmin;
Dat moedig zeevolk, dat den vijand vaêk verschrikte,
Was, met 's lands heldenschaar, tot Bergens hulp gereed,
Tuig Waterfort, waar 't hart der helden 't laatste tikte,
Dat volk bewerkte nu des vijands grievendst leed.
Geen voorraad deedt de vreugd bij Bergens dwinglands leeven,
Neen! moedloos sleet men hier den treurigen wintertijd,

De lente moest natuur wêer nieuwen luister geeven,
Maar 's overwinnaars ziel wierdt door geen' troost verblijd.
De herfst zag eindelijk den langgewenschten vrede,
In Aken, door 't belang der vorsten, opgevoed,
Zij deeldt het streelend zoet aan 't zugtend Nêerland mede,
De blijdschap spreidt alom heur' onbewolkten gloed.
Mijn stad zag ook eerlang heur knellend lot verzagten!
De droeve burgerij zwerft door gantsch Neerland om,
En stort om Bergen vaek de bangste boezemklagen;
Dan, nu stads heilzon wêer aan dankbre transsen klom,
Voelt elk de zugt voor zijn' geboortegrond ontwaaken,
Terwijl het Fransche heir de woeste stad verlaat;
De burgerij keert wêer: maar 'k hoor hen zugten slaaken,
De bleeke ontroering zweeft, met traanen, op 't gelaat.
Nauw kan men meer de plaats van huis en erv ontdekken;
Dan, ijver en geduld verwinnen tegenspoed!
Een zagt genoeg en scheen wêer 't treurig hart te wekken
Tot vreugd, bij d'uittocht van den Franschen legerstoet.
Hoe vliegt de tedre vrouw in heuren echtvriends armen!
De blijde welkom groet besterft in heuren mond!
Gints hoort men, troosteloos, een tedre moeder kermen,
Heur zoon, heur eenig kind! stierv door een wreede wond;
Hier, zegt ze, op deeze plaats heb ik zijn bloed zien vloeien,
Hier zeeg hij, doodlijk bleek, op 't zwoegend moederhart;
'k Zag in zijn breekend oog zijn tedre liefde gloeien;

ô God! hier stierv mijn telg door folterende smart!
Daar zugt een bange weêuw bij heur vernielde wooning,
Hoe ijslijk, roept ze, schijnt mij nog dat oogenblik!
Hier wierdt mijn gae vermoord, rampzalige vertooning!
Hier gav mijn zugtend wicht door angst den jongsten snik.
Zo smooit het naar gegil de zagte vreugdetoonen
Der dankbre bijdschap, die het zugtend hart verheugt;
De hoop om in zijn erv en eigen huis te wonen,
Geeft Bergens burgerij in al heur rampspoed vreugd.
De godsdienst bouwde op nieuw heur blijde dankaltaaren;
Getrouwe Janssen, de eer van Jesus dierbre kerk!
Die godsvriend, nog de vreugd der dankbre Bergenaaren,
Verrigt al juichend eerst het heilig Priesterwerk.
De kleene kerk, gewijd aan Fransche vlugtelingen,
Toen nog gewetensdwang dat rijk beneveld hadt,
Dat kerkgewelw weergalmt door 't dankbre Psalmenzingen;
Ja, 't oog der Godheid zag het noodlot van mijn stad!
Heur hand verzagt het leed, de welvaart mogt wêer bloeien,
Mijn Bergen, diep vernêerd, klom wêer ten gloriëtrap,
En eerlang mogt de Zoom langs vrolijke oevers vloeien,
Bewoond door visscherij en nijvre koopmanschap.
Heel Nêerland zag vol vreugd mijn Bergens heilzon daagen,
Heur sterkte wierdt op nieuw door kunde en vlijt gevest.
Zij helpt nog als van ouds den vrijheidszetel draagen,
Heur sterkte blijft den roem van ons gemeenebest;

Doch blijft al siddrend steeds om de oorlogsrampen denken,
Zij rees uit puin en stof tot elks verwondering;
De blijde welvaart scheen haar vrolijk toe te wenken,
Terwijl heur gloriezon wêer nieuwen glans ontving.

Ik zie, met zagt vermaak, de nutte kunsten bloeien:
Heur aarden vaatwerk, heel Europa door bekend,
Verbreidt mijn Bergens naam en doet heur voorspoed groeien.
Terwijl de kunstnaar 't wiel, als Bergens noodlot, wendt.
De nijvre Handel vijlt, wêer blij te moe, zijn waaren,
De vrugtbre moestuin groeit voor Zeelands zouten grond,
'k Zie Braband op ons heil met vratige oogen staaren,
Daar zich de visscherij aan ons geluk verbondt.
Die tak der welvaart blijft, ondanks de stormen, groenen,
De zilvre Schelde strekt ten goudmijn voor mijn stad;
Hoe streelt zij sijnen smaak door al de jaarsaisoenen;
Ver boven de Y Bot wordt mijn Bergens Bot geschat.
Wat visch kan na den lof van Bergsche Anshovis dingen,
Zelfs op een vorstenmaal wordt haar geen plaats ontzeid;
Mijn Bergsche Anshovis blijft beroemd bij de Oosterlingen;
Om haar wordt menigmaal een pragtig feest bereid.
De zilvren Schelde kan al 's lands rivieren tergen,
Waar ooit die grijze stroom zijn zilte baaren spoelt,
Roemt hij het visschers volk van 't oud gulhartig Bergen,
Een volk, bij 't welk nooit tijd de vrijheidsmin verkoelt;

Ja, mijn geboortestad tart 's waerelds wisselingen,
Heur vesting blijft de wieg van voorspoed, vrede en rust;
Ons Graafschaps wapenschild, bewaart door veldelingen,
Blijft door de tuinmaagd van ons vrij gewest gekuscht.
Uw naam moet eeuwen door met heldren luister schitteren,
U is de voorpost van heel Nederland betrouwd;
't Nabuurig Braband moet, al zou het zich verbitteren,
Steeds hooren dat uw vest de welvaart veilig houdt.
Zo lang 's lands vrijheid op Bataafschen moed zal boogen,
Zo lang werd Bergen in der lieden rei geroemd,
Zij valle eerst, wen heel de aard werd uit heur' as bewogen,
En wreedheid en verraad ten afgrond werd gedoemd.